

EBA/GL/2016/05

07/11/2016

Ghidul

privind comunicarea între autoritățile
competente de supraveghere a
instituțiilor de credit și
auditorul/auditorii statutar(i) și
firma/firmele de audit care efectuează
auditul statutar al instituțiilor de credit

1. Conformitate și obligații de raportare

Statutul prezentului ghid

1. Prezentul document conține orientări emise în temeiul articolului 16 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010¹. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, autoritățile competente și instituțiile financiare trebuie să depună toate eforturile necesare pentru a respecta orientările.
2. Ghidul prezintă punctul de vedere al ABE privind practicile adecvate în materie de supraveghere în cadrul Sistemului european al supravegheților financiari sau privind modul în care ar trebui aplicat dreptul Uniunii într-un anumit domeniu. Autoritățile competente cărora li se aplică ghidul, astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, trebuie să se conformeze și să îl integreze în practicile lor, după caz (de exemplu, prin modificarea cadrului legislativ sau a procedurilor de supraveghere ale acestora), inclusiv în cazurile în care anumite puncte din cuprinsul documentului sunt adresate în primul rând instituțiilor.

Cerințe de raportare

3. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, autoritățile competente trebuie să notifice ABE dacă se conformează sau intenționează să se conformeze prezentului ghid sau, în caz contrar, motivele neconformării, până la 09.01.2017. În absența unei notificări până la acest termen, ABE va considera că autoritățile competente nu s-au conformat. Notificările se trimit prin intermediul formularului disponibil pe site-ul ABE la adresa compliance@eba.europa.eu, cu mențiunea „EBA/GL/2016/05”. Notificările trebuie trimise de persoane care au autoritatea de a raporta cu privire la respectarea ghidului în numele autorităților competente. Orice schimbare cu privire la starea de conformare trebuie adusă, de asemenea, la cunoștința ABE.
4. Notificările vor fi publicate pe site-ul ABE, în conformitate cu articolul 16 alineatul (3).

¹ Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei (JO L 331, 15.12.2010, p.12).

2. Obiect, domeniu de aplicare, destinatari și definiții

2.1 Obiect

5. În prezentul ghid sunt specificate, în conformitate cu articolul 12 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014², cerințele de instituire a unui dialog eficace între autoritățile competente de supraveghere a instituțiilor de credit (denumite în continuare „autorități competente” și, respectiv, „instituții de credit”), pe de o parte, și auditorul/auditorii statutar(i) și firma/firmele de audit care efectuează auditul statutar al respectivelor instituții, pe de altă parte (denumiți în continuare „auditori”).
6. Obiectivul acestui ghid este de a facilita sarcina de supraveghere a instituțiilor de credit prin promovarea comunicării eficace între autoritățile competente și auditori.

2.2 Domeniu de aplicare

7. Ghidul se aplică cu privire la comunicarea între autoritățile competente și auditori în rolul lor de supraveghere și, respectiv, de efectuare a auditului statutar al instituțiilor de credit în cauză.
8. Ghidul se referă, în special, la comunicarea între autoritatea competentă și auditorul sau grupul de auditori al unei instituții de credit (comunicare specifică instituției, astfel cum este descrisă în secțiunea 5), precum și la comunicarea între autoritățile competente și auditori la nivel colectiv (comunicare colectivă, astfel cum este descrisă în secțiunea 6).
9. Ghidul nu aduce atingere „obligației de a informa” a auditorului, prevăzută la articolul 63 alineatul (1) din Directiva 2013/36/UE³ și la articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014.

2.3 Destinatari

10. Prezentul ghid se adresează autorităților competente, astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (2) punctul (i) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010.

² Regulamentul (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei (JO L 158, 27.5.2014, p.17).

³ Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE (JO L 176, 27.6.2013, p. 338).

2.4 Definiții

11. Dacă nu se prevede altfel, termenii utilizați și definiți în Directiva 2006/43/CE⁴, în Regulamentul (UE) nr. 537/2014 și în Directiva 2013/36/UE vor avea același înțeles în cadrul acestui ghid. În sensul prezentului ghid, se aplică următoarele definiții:

Comunicare aprofundată	Comunicarea desfășurată în cazurile menționate la punctele 22 și 23, pe o bază mai frecventă, formalizată și/sau documentată, cu scopul de a obține informații suplimentare cu privire la o instituție de credit atunci când un efort de supraveghere mai ridicat este aplicat sau necesar.
Informații semnificative	Informațiile obținute în timpul supravegherii sau al auditului statutar al instituției de credit care ar putea modifica sau influența evaluarea ori decizia unei autorități competente sau a unui auditor care se bazează pe informațiile respective în scopul exercitării sarcinilor care le revin.
Informații specifice instituției	Informații privind instituția de credit individuală.
Informații specifice sectorului de activitate	Informații privind sectorul de activitate al instituției de credit în ansamblu sau o parte din acel sector.
Persoană fizică experimentată	O persoană care lucrează pentru autoritatea competentă sau pentru auditor și care are cunoștințele, abilitățile și experiența tehnică necesare în ceea ce privește un anumit aspect în discuție.
Persoană fizică informată	O persoană care lucrează pentru autoritatea competentă sau pentru auditor și care are informații suficiente și actualizate cu privire la profilul de risc, dimensiunea și complexitatea operațiunilor unei instituții de credit și în ceea ce privește un anumit aspect în discuție.
Persoană fizică împuternicită	O persoană care lucrează pentru autoritatea competentă sau pentru auditor și care are competența juridică de a acționa în numele organizației lor, astfel încât să poată face schimb de informații și, după caz, să ia decizii adecvate cu

⁴ Directiva 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, de modificare a Directivelor 78/660/CEE și 83/49/CEE ale Consiliului și de abrogare a Directivei 84/253/CEE (JO L 157, 9.6.2006, p. 87).

privire la un anumit aspect în discuție.

Liderul echipei de supraveghere	Membru al personalului autorității competente responsabil cu organizarea și coordonarea activității în cadrul echipei de supraveghere implicate în supravegherea unei instituții de credit.
Reuniune bilaterală	Reuniune între autoritatea competentă și auditorul unei instituții de credit.
Reuniune trilaterală	Reuniune între autoritatea competentă, auditor și instituția de credit.

3. Punere în aplicare

Data aplicării

12. Prezentul ghid se aplică de la 31 martie 2017.

4. Cadrul general al comunicării între autoritățile competente și auditori

13. Atât autoritățile competente, cât și auditorii sunt responsabili pentru stabilirea comunicării eficace reciproce în conformitate cu articolul 12 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul (UE) nr. 537/2014.
14. Comunicarea stabilită între autoritățile competente și auditori trebuie să fie deschisă și constructivă, precum și adaptabilă la evoluții viitoare neașteptate.
15. Autoritățile competente și auditorii trebuie să instituie procese adecvate și să le conștientizeze pentru a construi și a asigura comunicarea eficace.
16. Autoritățile competente și auditorii trebuie să contribuie la dezvoltarea unei înțelegeri reciproce a rolurilor și responsabilităților care le revin.
17. Părțile trebuie să-și îndeplinească responsabilitățile care le revin și o parte nu ar trebui să utilizeze munca celeilalte ca substitut pentru activitatea sa. Instituția de credit supravegheată trebuie să rămână principala sursă de informații pentru activitatea părților.
18. Comunicarea eficace între autoritățile competente și auditori trebuie să faciliteze schimbul de informații cu privire la instituția de credit, care sunt relevante pentru funcțiile autorităților competente și, respectiv, ale auditorilor. Schimbul de informații trebuie să ia în considerare responsabilitățile diferite ale autorităților competente și ale auditorilor, care derivă din domeniile de aplicare și scopurile diferite ale funcțiilor acestora.
19. Orice informație care face obiectul schimbului de informații în cadrul comunicării între autoritățile competente și auditori este supusă cerințelor de confidențialitate prevăzute în titlul VII capitolul 1 secțiunea II din Directiva 2013/36/UE, iar comunicarea cu bună credință către autoritățile competente de către auditori a oricărei informații care apare în timpul acestei comunicări nu reprezintă încălcarea vreunei restricții contractuale sau legale privind publicarea informațiilor în conformitate cu articolul 12 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014.
20. Autoritățile competente trebuie să aplice o abordare proporțională în comunicarea acestora cu auditorii și să își utilizeze resursele în mod eficient cu scopul de a stabili comunicarea eficace.
21. O abordare proporțională pentru punerea în aplicare a prezentului ghid vizează alinierea elementelor de comunicare între autoritățile competente și auditori, astfel cum se face referire în secțiunile 5 și 6 din ghid (domeniul de aplicare privind schimbul de informații,

forma de comunicare, participanții la comunicare, frecvența și momentul comunicării, comunicarea cu auditorii la nivel colectiv) cu dimensiunea instituției de credit, organizarea internă și natura acesteia, domeniul de aplicare și complexitatea activităților sale, astfel încât obiectivele ghidului să fie îndeplinite în mod eficace.

22. În special, comunicarea aprofundată trebuie să aibă loc cu auditorii instituțiilor de credit menționate la articolul 131 din Directiva 2013/36/UE (instituțiile globale de importanță sistematică - G-SII⁵ și alte instituții de importanță sistematică - O-SII⁶) și cu alte instituții determinate de autoritățile competente, pe baza unei evaluări a dimensiunii instituției de credit și a organizării interne și naturii acesteia, a domeniului de aplicare și a complexității activităților sale.
23. În plus, autoritățile competente ar trebui să evalueze în mod continuu dacă este necesară aplicarea comunicării aprofundate cu auditorul oricărei instituții de credit din cauza unor aspecte ad-hoc sau emergente precum:
- constatări semnificative recente din evaluarea de supraveghere sau auditul statutar;
 - evoluții recente care pot modifica evaluarea riscului sau nivelul efortului de supraveghere aplicat unei instituții de credit;
 - o schimbare privind auditorul care este desemnat să efectueze auditul statutar al unei instituții de credit (inclusiv cazuri în care un nou auditor intră pe piață pentru auditurile statutare ale instituțiilor de credit);
 - concedierea sau demisia auditorului în cursul misiunii de audit.

⁵ Regulamentul delegat (UE) nr. 1222/2014 al Comisiei din 8 octombrie 2014 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru precizarea metodologiei pentru identificarea instituțiilor globale de importanță sistematică și pentru definirea de subcategorii ale instituțiilor globale de importanță sistematică (JO L 330, 15.11.14, p. 27).

⁶ Ghidul ABE privind criteriile de stabilire a condițiilor de aplicare a articolului 131 alineatul (3) din Directiva 2013/36/UE în ceea ce privește evaluarea altor instituții de importanță sistematică (O-SII) (EBA/2014/10).

5. Comunicarea între autoritățile competente și auditorii unei instituții de credit

Domeniul de aplicare privind schimbul de informații

Principiul 1: Schimbul de informații trebuie să fie relevant pentru atribuțiile ambelor părți având în vedere importanța semnificativă a informațiilor.

24. Autoritățile competente trebuie să identifice, în colaborare cu auditorii, domeniile de interes comun pentru autoritățile competente și auditori, acolo unde schimbul de informații relevante poate facilita sarcina de supraveghere și poate avea un potențial impact asupra auditului statutar.
25. Atunci când se analizează informațiile care urmează să facă obiectul schimbului de informații, trebuie acordată o atenție deosebită importanței semnificative a informațiilor, precum magnitudinea probabilă și impactul posibil asupra supravegherii și auditului statutar al instituției de credit.
26. Tipurile de informații care fac obiectul schimbului de informații pot fi:
 - a. specifice instituției;
 - b. specifice sectorului de activitate;
 - c. aspecte curente;
 - d. aspecte emergente.
27. Anexa la prezentul ghid furnizează o listă neexhaustivă a domeniilor și aspectelor în privința cărora se poate face schimb de informații între autoritățile competente și auditori.
28. Pentru a sprijini comunicarea eficientă și schimbul de informații, atunci când este posibil, autoritățile competente trebuie să furnizeze o listă de aspecte pentru discuție. Autoritățile competente trebuie să consulte auditorii cu privire la corectitudinea listei respective înainte de comunicare și să îi încurajeze să contribuie la aceasta.

Principiul 2: Autoritățile competente trebuie să solicite auditorilor să facă schimb de informații cu privire la orice aspecte care sunt relevante pentru supravegherea instituției de credit.

29. Informațiile solicitate pot include informații legate de procedurile de audit efectuate, probele de audit relevante obținute și concluziile auditorilor, de fiecare dată când, conform raționamentului autorității competente, astfel de informații pot facilita exercitarea sarcinilor de supraveghere.
30. Informațiile relevante reprezintă informații și cunoștințe obținute din auditul statutar și care sunt legate de, dar nu sunt limitate la, următoarele domenii, care sunt descrise în detaliu în anexa la prezentul ghid printr-o listă neexhaustivă a aspectelor din cadrul fiecăruia dintre acestea:
- a. mediul extern și profilul de risc al instituției de credit;
 - b. guvernanta corporativă și auditul intern;
 - c. abilitatea instituției de credit de a-și continua activitatea;
 - d. abordarea auditului;
 - e. situațiile financiare, evaluarea activelor și datoriilor și publicarea de informații;
 - f. raportul de audit și comunicarea auditorilor cu organul de conducere al instituției de credit, cu conducerea superioară sau cu comitetul de audit, ori cu un organ care exercită funcții echivalente în cadrul instituției de credit, în ceea ce privește aspecte semnificative referitoare la raportarea financiară și la funcțiile de control;
 - g. principalele constatări ale procedurilor de audit efectuate și concluzii.
31. În cazul în care se aplică comunicarea aprofundată, autoritățile competente trebuie să discute cu auditorii, cel puțin, abordarea auditului, raportul de audit și comunicarea auditorilor cu organul de conducere al instituției de credit, cu conducerea superioară sau comitetul de audit, ori cu un organ care exercită funcții echivalente în cadrul instituției de credit, cu privire la aspecte semnificative referitoare la raportarea financiară și la funcțiile de control, inclusiv raportul de audit și raportul suplimentar către comitetul de audit menționate la articolul 10 și, respectiv, articolul 11 din Regulamentul (UE) nr. 537/2014 și descrise în detaliu în anexa la prezentul ghid. În special, pentru discuțiile privind abordarea auditului, autoritățile competente pot lua în considerare orice constatări și concluzii provenite din supravegherea instituției de credit.

Principiul 3: Autoritățile competente trebuie să facă schimb de informații cu auditorii în ceea ce privește aspectele relevante pentru auditul statutar al instituției de credit.

32. Informațiile relevante care trebuie să facă obiectul schimbului de informații între autoritățile competente și auditori includ aspecte care apar pe parcursul procesului de supraveghere și care, conform raționamentului autorității competente, pot fi relevante pentru auditul statutar al instituției de credit.
33. Informațiile relevante reprezintă informații și cunoștințe obținute din procesul de supraveghere și care sunt legate de, dar nu sunt limitate la, următoarele domenii, care sunt descrise în detaliu în anexa la prezentul ghid printr-o listă neexhaustivă a aspectelor din cadrul fiecăruia dintre acestea:
- a. mediul extern și profilul de risc al instituției de credit;
 - b. guvernanța corporativă și auditul intern;
 - c. abilitatea instituției de credit de a-și continua activitatea;
 - d. situațiile financiare, evaluarea activelor și datoriilor și publicarea de informații
 - e. evaluările și acțiunile de supraveghere.
34. În plus, autoritățile competente pot comunica auditorilor orice aspecte curente sau emergente care afectează sectorul de activitate al instituției de credit, cum ar fi modificări de reglementare sau evoluții macroeconomice și rezultatele evaluărilor tematice sau ale grupurilor de entități similare efectuate la nivelul sectorului de activitate al instituției de credit.

Mijloace de comunicare

Principiul 4: Comunicarea eficientă între autoritățile competente și auditori trebuie stabilită prin canale de comunicare adecvate.

35. Mijloacele de comunicare pot fi clasificate, în linii mari, ca:
- scrise (de exemplu, e-mail sau fax) și orale (de exemplu, reuniuni fizice sau comunicare la distanță, cum ar fi prin apeluri telefonice)
 - regulate (de exemplu, rapoarte de audit) și ad-hoc (de exemplu, textul noilor reglementări).

36. Comunicarea scrisă trebuie utilizată atunci când este necesar să se asigure claritatea sau pentru păstrarea unei evidențe a comunicării. Autoritățile competente trebuie să ia în considerare utilizarea comunicării scrise atunci când comunicarea se referă la următoarele:

- raportul de audit și comunicarea auditorilor cu organul de conducere al instituției de credit, cu conducerea superioară sau comitetul de audit, ori cu un organ care exercită funcții echivalente în cadrul instituției de credit, în ceea ce privește aspecte semnificative referitoare la raportarea financiară și la funcțiile de control;
- constatările și concluziile din procedurile de audit efectuate și din procesele de supraveghere;
- aspecte tehnice complexe;
- aspecte emergente;
- modificări de reglementare.

37. Reuniunile fizice între autoritățile competente și auditori trebuie organizate pentru a facilita comunicarea deschisă și eficace, în special atunci când este aplicată comunicarea aprofundată.

Participanții la comunicare

Principiul 5: Participanții la comunicare trebuie să includă persoane fizice experimentate, informate și împuternicite ale ambelor părți.

38. Liderul echipei de supraveghere și partenerul-cheie de audit trebuie să fie principalii participanți la comunicare.

39. În cazurile în care comunicarea are loc între alte persoane fizice decât liderul echipei de supraveghere și partenerul-cheie de audit, atât liderul echipei de supraveghere, cât și partenerul-cheie de audit trebuie să fie informați de către părțile respective cu privire la aspectele discutate și la rezultatul unei astfel de comunicări, fără întârziere nejustificată.

40. Autoritățile competente trebuie să evalueze utilitatea organizării de reuniuni trilaterale, în special în cazul în care este aplicată comunicarea aprofundată. Pentru efectuarea acestei evaluări, autoritățile competente trebuie să ia în considerare dacă:

- a. sunt considerate necesare clarificări din partea organului de conducere al instituției de credit, a conducerii superioare sau a comitetului de audit, ori a unui organ care exercită funcții echivalente în cadrul instituției de credit pentru un anumit aspect care urmează să fie discutat între autoritățile competente și auditori;

- b. este necesară coordonarea acțiunilor între autoritatea competentă, auditor și instituția de credit.
41. Atunci când sunt organizate reuniuni trilaterale, acestea trebuie să aibă loc în plus față de orice reuniuni bilaterale. Reuniunile trilaterale pot include membri din comitetul de audit al instituției de credit, auditori interni, experți pentru funcțiile de control cheie relevante sau membri ai organului de conducere a instituției de credit și ai conducerii superioare, după caz.
42. În cazul în care, conform raționamentului autorității competente, acest lucru ar facilita exercitarea sarcinilor de supraveghere, și sub rezerva condițiilor de păstrare a secretului profesional impuse de legislația Uniunii sau de cea națională, autoritățile competente pot invita alte autorități publice relevante (precum autoritățile responsabile pentru supravegherea piețelor financiare, supravegherea publică a auditorilor sau rezoluția instituțiilor de credit) la reuniunile cu auditorii sau pot informa astfel de autorități cu privire la rezultatul discuțiilor cu auditorii.
43. Comunicarea eficace între autoritățile competente și auditori trebuie să includă garanții adecvate pentru continuitatea comunicării, indiferent de rotația personalului implicat. Autoritățile competente trebuie să mențină propriile lor evidențe interne ale comunicării pentru a se asigura că succesorii personalului care a participat anterior la comunicare sunt capabili să obțină informații suficiente cu privire la comunicarea desfășurată în trecut. Aceste informații pot include:
- a. procese-verbale ale comunicărilor sau un raport de sinteză al proceselor-verbale;
 - b. aspecte-cheie discutate;
 - c. concluzii ale discuțiilor;
 - d. acțiuni viitoare.

Frecvența și momentul comunicării

Principiul 6: Comunicarea între autoritățile competente și auditori trebuie să fie cât mai frecventă pentru a asigura schimbul de informații relevante la timp.

44. Autoritățile competente trebuie să stabilească o frecvență și un calendar adecvate comunicării cu auditorii, care permite schimbul de informații la timp cu privire la aspectele relevante identificate pe perioada executării sarcinilor respective.
45. Autoritățile competente trebuie să se consulte cu auditorii cu privire la caracterul adecvat al frecvenței și calendarului comunicării.

46. Comunicarea poate avea loc în timpul oricărei etape a procesului de supraveghere sau a procesului de audit, inclusiv în una sau mai multe dintre următoarele etape:
- a. pe perioada pregătirii și a planificării inspecțiilor de supraveghere (la fața locului sau în afara sediului);
 - b. pe perioada executării inspecțiilor de supraveghere (la fața locului sau în afara sediului);
 - c. după finalizarea inspecțiilor de supraveghere (la fața locului sau în afara sediului);
 - d. pe perioada pregătirii și a planificării auditului statutar;
 - e. înainte de semnarea raportului de audit;
 - f. după semnarea raportului de audit.
47. Autoritățile competente ar trebui să evalueze în mod permanent dacă există aspecte emergente care necesită ca frecvența și calendarul comunicării să fie modificate sau inițierea comunicării pe o bază ad-hoc. Acestea pot include aspecte care afectează întregul sector de activitate al instituției de credit sau o parte din acest (precum condițiile macroeconomice) sau aspecte care afectează o anumită instituție de credit (precum constatările din cursul desfășurării procesului de supraveghere sau a procedurilor de audit, sau atunci când sunt necesare clarificări suplimentare pentru un anumit aspect).
48. Atunci când este pusă în aplicare comunicarea aprofundată, o reuniune bilaterală trebuie să aibă loc cel puțin în fiecare an.

6. Comunicarea între autoritățile competente și auditori la nivel colectiv

Principiul 7: Comunicarea între autoritățile competente și auditori la nivel colectiv trebuie să fie cât mai frecventă pentru a asigura schimbul de informații la timp cu privire la aspectele care sunt relevante pentru sarcinile de supraveghere și auditul statutar al instituțiilor de credit.

49. Autoritățile competente și auditorii la nivel colectiv (precum un grup de auditori sau o organizație profesională care reprezintă auditorii) trebuie să aibă ca obiectiv dezvoltarea unei înțelegeri comune a evoluțiilor curente și emergente care sunt relevante pentru sarcinile de supraveghere și pentru auditul statutar al instituțiilor de credit.
50. Autoritățile competente trebuie să se reunească cu auditorii la nivel colectiv cel puțin anual și independent de reuniunile organizate în mod individual între autoritatea competentă și auditorul uneia sau mai multor instituții de credit.
51. Comunicarea poate avea loc în cursul oricărei etape a procesului de supraveghere sau a proceselor de audit, iar autoritățile competente trebuie să se consulte cu auditorii cu privire la caracterul adecvat al frecvenței și calendarului comunicării.
52. Anexa la acest ghid furnizează o listă neexhaustivă a domeniilor și aspectelor în privința cărora se poate face schimb de informații între autoritățile competente și auditori la nivel colectiv, după caz.
53. În cazul în care, conform raționamentului autorității competente, acest lucru poate facilita exercitarea sarcinilor de supraveghere, autoritățile competente pot invita alte autorități competente responsabile cu supravegherea prudențială a instituțiilor de credit sau autorități publice relevante (precum cele responsabile de supravegherea piețelor financiare sau de supravegherea publică a auditorilor) și asociații (precum asociații care reprezintă sectorul bancar, contabil sau de audit) la astfel de reuniuni la nivel colectiv sau pot furniza informații autorităților și asociațiilor respective cu privire la rezultatul discuțiilor cu auditorii.

Anexă – Domenii și aspecte legate de comunicarea între autoritățile competente și auditori

54. Prezenta anexă conține o listă neexhaustivă a domeniilor și aspectelor în legătură cu care se pot efectua schimburi de informații între autoritățile competente și auditorii unei instituții de credit sau auditorii la nivel colectiv, după caz, la aplicarea acestui ghid. Aspectele enumerate mai jos sunt grupate pe tematică, indiferent de furnizorul informațiilor.

Mediul extern și profilul de risc al instituției de credit

- a. Evaluarea riscului și domeniul de aplicare: evaluările autorității competente și ale auditorilor având în vedere mediul extern și performanța instituției de credit, modelul de afaceri, structura corporativă, concentrarea riscurilor și apetitul la risc (inclusiv orice variație a acestora).
- b. Modificări de reglementare.
- c. Modificări în ceea ce privește standardele contabile și de audit.
- d. Evoluții macroeconomice care afectează sectorul instituției de credit.

Guvernanța corporativă și auditul intern

- a. Cultura, filosofia și stilul de funcționare ale organului de conducere al instituției de credit (inclusiv calitatea guvernanței corporative și a concentrării/delegării puterii în rândul membrilor organului de conducere).
- b. Caracterul adecvat al membrilor organului de conducere al instituției de credit, a conducerii superioare sau al membrilor comitetului de audit, ori al organului care exercită funcții echivalente în cadrul instituției de credit, în ceea ce privește aspecte semnificative referitoare la raportarea financiară și la funcțiile de control (inclusiv aplicarea modificărilor structurale interne privind structura de conducere și procesele de restructurare organizatorică).
- c. Rolul comitetului de audit, sau al unui organ care exercită funcții echivalente în cadrul instituției de credit, în supravegherea procesului de raportare financiară.
- d. Calitatea relației comitetului de audit, sau a unui organ care exercită funcții echivalente în cadrul instituției de credit, cu auditorii.

- e. Observații cu privire la controalele interne (de exemplu, opinia auditorilor cu privire la descrierea, inclusă în situația privind guvernanta corporativă, în conformitate cu articolul 20 din Directiva 2013/34/UE⁷, a principalelor caracteristici ale sistemelor de control intern și de gestionare a riscurilor ale instituției de credit în legătură cu procesul de raportare financiară, eficiența guvernantei, mediul de control, aplicarea și monitorizarea controalelor, calitatea funcțiilor-cheie de control și sistemele IT), la rezultatele testelor de control intern efectuate de auditor și consecințele acestora pentru abordarea auditului (de exemplu, impactul lor asupra gradului de performanță a verificării directe și utilizarea experților în auditul statutar).
- f. Deficiențe semnificative în procesele de control intern (de exemplu, deficiențe semnificative în materie de control identificate în cadrul proceselor de raportare financiară ale instituției de credit) și observațiile auditorilor cu privire la aspectele de importanță pentru responsabilitățile membrilor organului de conducere al instituției de credit, ale conducerii superioare sau ale comitetului de audit, ori ale membrilor unui organ care exercită funcții echivalente în cadrul instituției de credit, în ceea ce privește supravegherea direcției strategice a instituției de credit sau obligațiile instituției de credit asociate răspunderii sale. Acest lucru poate include, dacă prezintă relevanță, observațiile auditorului privind eficiența funcției de audit intern, a funcției de gestionare a riscurilor și a funcției de conformitate (inclusiv evaluarea riscurilor de fraudă, în special din cauza deficiențelor de la nivelul controalelor interne).

Abilitatea instituției de credit de a-și continua activitatea

- a. Evaluarea riscurilor legate de funcționarea continuă a unei instituții de credit, inclusiv a riscurilor de adecvare a capitalului (cum ar fi riscul de credit, riscul de piață și riscul operațional, precum și cerința minimă pentru fonduri proprii și pasive eligibile, sau MREL), expunerile mari, efectul de levier, riscurile de lichiditate și de finanțare.
- b. Observații cu privire la orice domeniu care prezintă un potențial risc de reputație și un risc care decurge din nerespectarea din partea instituției de credit a cerințelor legale relevante (inclusiv litigii reale sau potențiale semnificative și diferende juridice).

Abordarea auditului

- a. Importanța semnificativă a planificării și efectuării auditului statutar.
- b. Utilizarea de experți externi în cadrul auditului statutar.
- c. Utilizarea activității auditorilor interni în cadrul auditului statutar.

⁷ Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului (JO L 182, 29.6.2013, p. 19).

- d. Aplicarea politicilor contabile și a modificărilor aduse acestora.
- e. Sursele unei potențiale aprecieri subiective din partea conducerii.
- f. Domenii de riscuri semnificative identificate.
- g. Activități specifice întreprinse de către auditor cu privire la anumite tranzacții (care ar fi putut necesita, de asemenea, utilizarea de experți).
- h. Dificultăți semnificative întâlnite pe parcursul auditului statutar (inclusiv dezacorduri între auditori și membrii organului de conducere al instituției de credit, conducerea superioară sau membrii comitetului de audit, ori membrii unui organ care exercită funcții echivalente în cadrul instituției de credit).
- i. Circumstanțele care au condus la modificări semnificative ale planificării auditului.

Situațiile financiare, evaluarea activelor și datoriilor și publicarea de informații

- a. Puncte de vedere și judecăți cu privire la ipotezele și domeniile-cheie de risc, inclusiv tranzacții și evaluări semnificative (de exemplu, în domenii precum estimarea provizioanelor pentru pierderile din credite și evaluarea instrumentelor financiare).
- b. Practicile contabile și domeniile care cuprind un grad semnificativ de incertitudine a estimărilor (de exemplu, domenii precum estimarea provizioanelor pentru pierderile din credite și evaluarea instrumentelor financiare).
- c. Estimări contabile critice și indicii de aprecieri subiective din partea conducerii:
 - i. în cazul în care o instituție de credit folosește în mod constant evaluări care prezintă un model optimist sau pesimist într-o serie de evaluări acceptabile sau alte indicii de posibile aprecieri subiective din partea conducerii, sau
 - ii. în cazul în care o instituție de credit efectuează tranzacții pentru a obține un anumit rezultat contabil sau de reglementare, astfel încât activitatea contabilă sau de reglementare este acceptabilă din punct de vedere tehnic, dar ascunde fondul tranzacției.
- d. Denaturări ale situației financiare (corectate și necorectate) identificate pe parcursul auditului statutar și evaluarea acestora de către auditori.
- e. Oportunitatea și fiabilitatea publicării de informații prezentate în situațiile financiare, având în vedere cerințele legale de raportare și riscurile, tranzacțiile, judecățile și ipotezele discutate în cadrul reuniunilor curente și anterioare.

Raportul de audit și comunicarea auditorilor cu organul de conducere al instituției de credit, cu conducerea superioară sau cu comitetul de audit, ori cu un organ care exercită

funcții echivalente în cadrul instituției de credit, în ceea ce privește aspecte semnificative referitoare la raportarea financiară și la funcțiile de control

- a. Raportul de audit menționat la articolul 10 din Regulamentul (UE) nr. 537/2014.
- b. Raportul suplimentar adresat comitetului de audit și menționat la articolul 11 din Regulamentul (UE) nr. 537/2014.

Principalele constatări ale procedurilor de audit efectuate și concluzii

- a. Aspecte identificate în cadrul auditului statutar și comunicate organului de conducere al instituției de credit, conducerii superioare sau comitetului de audit, ori unui organ care exercită funcții echivalente în cadrul instituției de credit, cum ar fi deficiențe în ceea ce privește controlul intern, care, potrivit aprecierii profesionale a auditorilor, merită atenția conducerii.
- b. Aspecte semnificative care au fost intens discutate cu organul de conducere al instituției de credit, cu conducerea superioară sau cu comitetul de audit, ori cu un organ care exercită funcții echivalente în cadrul instituției de credit.

Evaluările și acțiunile de supraveghere

- a. Măsuri de supraveghere impuse unei instituții de credit.
- b. Aspecte care decurg din recente analize prudențiale și evaluări de risc specifice instituției (de exemplu, cele survenite pe parcursul procesului de supraveghere și evaluare, sau SREP⁸).
- c. Rezultatele analizelor tematice și ale evaluărilor grupurilor de entități similare efectuate de autoritatea competentă la nivelul sectorului de activitate al instituției de credit.
- d. Observații care decurg din procesul de raportare în materie de reglementare al instituției de credit, inclusiv cu privire la capitalul reglementat.
- e. Conformitatea cu cerințele juridice și prudențiale relevante.

Altele

- a. Aspecte discutate în anii trecuți și în cadrul reuniunilor anterioare, dacă se consideră că prezintă în continuare relevanță.
- b. Aspecte legate de desemnarea, schimbarea, demiterea sau demisia auditorului numit să efectueze auditul statutar.

⁸ Ghidul ABE (EBA/GL/2014/13) publicat în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) din Directiva 2013/36/UE.

- c. Chestiuni suplimentare asociate auditului statutar, de exemplu aspecte rezultate în urma unor cerințe noi sau existente prevăzute de legislația națională sau a Uniunii.
- d. Feedback-ul privind calitatea comunicării dintre autoritățile competente și auditori și modalitățile de îmbunătățire a comunicării.